

יאיר עז הקיר
מה אמרו אז

במדינה

עתונות

מלח"א אל לח"

למחול-השדים שהתחולל בשבועות האחרונים סביב זכרו של אברהם (יאיר) שטרן (העולם הזה 1274), נילוח שטף גור אה של שקרים וסילופים היסטוריים. העתור נים והרדיו, ח"כים ואישי-ציבור הפיקו מלא פיהם דברי הלל ושבח לאישיותו של מייסד לח"א ומפקדו הראשון, יומונים כמו הארץ, זכר וחרות הקדישו לו הערכות שקולות ואוהדות.

רק סקרנים מעטים תמהו מה אמרו אותם העתונים לפני עשרים שנה, לפני הרצח ולמחרתו. התשובה נמצאת בכרכי העתונות המאובקים.

● **דבר**, מיום ה-30 בינואר 1942 קבע, כי לח"א הם אוסף של בעלי-מום אנושיים ו"לאומיים, המוכרים לכל בנוחותם ובניחנם. לכולנו", כתב היומון, "מלחמה בסירוף הפושע והמנחם". "כולנו", אין פירושו הישוב היהודי בלבד, כי המשטרה הבריטית נתבעת, לא לשקוט עד אשר תבוחר הכנופייה... הכנופייה הזאת מוכנה ועל-לה להחריב את הישוב העברי בארץ-ישראל."

● **דבר**, ביום הרצח, ה-13 בפברואר 1942: "אברהם שטרן הוא ראש הכנופייה שעסקה בזמן האחרון במעשי שוד ורצח. הוא צד ברשתו כמה צעירים בלתי מאורגים נים ובעלי נטיות פליליות, שהלכו אחריו."

● **דבר**, עשרים שנה לאחר מכן, ביום ה-31 לינואר 1962 הביא את דבריו של מרדכי נמיר, ראש עיריית תל-אביב: "הערצת רי את דמותו כפטריוט ולוחם קנאי, כמשרת ומאשימות רבת אשכולות."

● **הארץ**, מיום ה-15 בפברואר 1942: "מאמצי משטרת תל-אביב נשאו פרי. בי כוף השבוע שעבר הורד המסך על פרשה שיועצה את הישוב והחרידה, בלי ספק, ליבות המוני יהודים... לקול יריות ו צעקות אשה, בארוך-גודים בנינה נידחת של העיר, שחיכת לסיום. איזה דוגמה גוראה של סוף דרכו של מי שבתר ברך הדמים!... כי סחיטה ורצח הם נשקם של קנאים מושללי-כוח... הדוגמה הגור ראה צריכה ליתן דחיפה מחודשת למאמץ ציבורי לעקור את שארית השפעתן של תורות הכוזב."

● **הארץ**, לאחר עשרים שנה, ה-30 בינואר 1962, (במאמר של אליעזר ליבנה): "אברהם שטרן והכריז בלח"א, לא זו בלבד שהוכרה גבורתם, שהייתה גדולה מבחינה נפשית מכל שהתרחש אז בארץ. הוכרה גם טהרת נימוקיהם הפנימיים. ואישיותו של יאיר הובלטה באצילותה ועמקותה."

● **המשקף**, (היומון הרוויזיוניסטי שחרות הוא יורשו וממשיכו) מיום ה-21 בינואר 1942: "מעשי השוד והרצח שאירעו בזמן האחרון בארץ הם אסון לישוב כולו. דחקא בימים אלה נמצאת יד של פושע ומטרף אשר גרמה לאסון... ההפקרות והפשע שהשתלטו בחייו הפנימיים של הישוב הגיעו אתמול לשיאם ומניעת הישגו תם הוא צו השעה."

● **המשקף**, מיום ה-18 בפברואר 1942: "המאורעות האחרונים עקובי הדם, שאירעו בתל-אביב, הוכיחו כי יש בכוחה של המשטרה לגלות את עקבותיהם של מפיי רי החוק המאורגנים. אנו מצפים... (ש) יוהשי המקור ויושם קץ לאי-השקט הציבורי."

● **חרות**, ביום ה-2 לפברואר 1962 (במאמר של מנחם בגין): "יאיר היה משורר ומורד. אלו הן שתי עטרות, העולות בחשיבותן על כל כתר של מלכות וכהונה. הוא היה אדם."

יומונים אלה, כמו האחרים, פירסמו החדש יחד עם מאמרי הערכה ליאיר גם את תמונותיו. אך אותם סקרנים שבדקו, מצאו כי בינואר-פברואר 1942, התפרסמה באותם עתונים תמונה דומה של יאיר, אלא שאז היא היתה נתונה במסגרת שחורה, ובה הודעה של המשטרה הבריטית: "פרס של אלף לא"י ינתן לאדם שיסייע, או יביא לתפיסתו של שטרן."

התיישבות

מכה פנימית

בימי חודש אוגוסט 1961, פרץ ריב בין שני אנשים: מילו כורה ואלהו אושרי.

בהגיע הריב לשיאו הגוף מילו מוט ברזל על יריבו שנפל מתבוסס בדמו. אמבולנס שהוזעק למקום העביר את הפצוע לבית החולים, כשהוא סובל משבר בגולגולת.

בדרך-כלל מוזעקת במקרים כאלה המשטרה, האוסרת את הפצוע ומאשימה אותו בחבלה חמורה בגופו של הנפגע. במקרה מסויים זה, ספק אם אף הגיעה התקרית לידעתה של המשטרה. כי מילו כורה ו-אלהו אושרי הם חברי קבוץ גבעתי-ברנר, השוכן דרומית לרחובות. הריב שפרץ ביניהם נשאר, לפחות עד כה, בתחום ענייני הפנימי של הקיבוץ.

אלהו אושרי שכב בבית-החולים חודשיים ימים. לאחר תקופה זו חזר לקיבוץ, כש-העלון יומן גבעתי-ברנר מס' 4672, מקדמו בכרכה: "אלהו אושרי חזר הביתה. אנו מברכים אותו לשוב ומאחלים לו החלמה שלמה."

אך גם בקיבוץ צריך להיות חוק וסדר, גם אם לא קוראים למשטרה להשליט. לכן החליטו אנשי הקיבוץ הגדול ביותר בארץ, השייך לקיבוץ המאוחד, להקים ועדת-חקירה שתבדוק את נסיבות המקרה החמור ואת המסקנות המשתמעות ממנו לגבי החבר רים הנוגעים בדבר.

ביומן גבעת ברנר מס' 4668 נמסר: "ביום ב' נקראה האסיפה הכללית בקשר להתנגדות בין מילו כורה ואלהו אושרי. אחרי דיון נתקבלה ברוב גדול הצעת המזכירות לבחור בהעדה שתפקידיה לברר את פרשת ההתנגשות ולהציע מסקנות."

משגה מור עקרון, הועדה החלה לפי עול מיד למחרת היבחרה. כעבור זמן קצר הגישה את סיכומיה לאסיפת הקיבוץ, לפי הם הוצע לחסל את הסכסוך בתוך כתלי ה-משק, מבלי להוציא החוצה ולמסור למשטרה. נגד החלטה זו הצביעו ארבעה חברי. אלהו אושרי עצמו לא השלים עם ההחלטה, ועירער עליה.

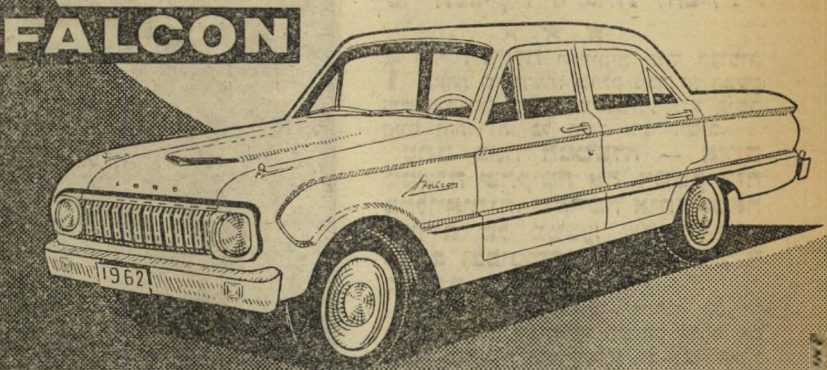
אך גם הפעם החלט לא לעשות דבר. עלון המשק פרסם הודעה לאקונית, בנר-סח: "באסיפה הכללית סוכם הדיון בענין התקרית. כתוספת ליומן גבעתי-ברנר נמסר: "להלן אנו מוסרים את הסיכום שהתקבל באסיפת בענין התקרית. הסיכום הוא פנימי בהחלט ומיועד אך ורק לחברי גבעתי-ברנר. (1) הוועדה מציינת שמוסדות גבעתי-ברנר שגו בכך שהשאירו את מילו בעבודה במי קום רגיש מבחינה ציבורית, אם כי יש לראות בזה חתרת-דעת לאחר מעשה.

(2) שימוש במוט ברזל, אשר צורתו ו-משקלו עלול להיות מכשיר קטלני, בתקיפת אדם, הוא פשע. (3) מילו לא יחזור לעבודתו בבניין. ההחלטה היתה מרגיעה את כל הרותות, אלמלא הגיעו אותם עלונים למקומות שונים בארץ, ונפלו בין השאר לידיו של ח"כ חרות, אברהם דרורי, שמיחר העלות את העניין לביורר ציבורי בהצעה לסדר-היום בכנסת.

מבחינה פורמלית-משפטית שגה הקיבוץ משגה חמור בכך שלא העביר את התקרית לטיפול המוסדות המוסמכים. אך בשיתת הקיבוץ בגבעתי-ברנר הועלתה השאלה ה-עקרונית שלא מצאה גם שם את פתרונה: האם מטרתו של החוק היא להעניש בלבד על מעשים הנוגדים לו, או שמטרתו לחנך ולהסיר את היחסים האנושיים בין בני-אדם הרוצים בכך?

שיא האיכות, בממדים נאותים
★
מכונית הקומפקט
הפופולרית ביותר בעולם

חברה איי לאוטומובילים בע"מ

מכוניות "פורד": ANGLIA; ANGLIA ESTATE; CONSUL 315; ZEPHYR;
ZODIAC; FALCON; COMET; FAIRLANE; THUNDERBIRD; MERCURY;
LINCOLN; TAUNUS.

בחינות בגרות
נפתחים קורסים חדשים
מוקדמות ובגרות
טכניכון
תל-אביב. רח' בלפור 6
פטים והרשמה 5-7 בוגר
תיכון ערב לאקסטרימי
חיפה. רח' ביאליק 17

זה עתה הופיע
הספר המשעשע
מאת
ארט בוכוואלד
מתנה
מ-"החברה"
ספור על גאנגסטר אמריקאי
שנחטף בסיציליה
"הדר"
הוצאת ספרים בע"מ

ה מ נ ו י -
קבלת
חשבונית,
וא פרט
אותו בהקדם.

שרון-וויט
מקום ביו-וויט

SHARON WHITE
מוצר להלבנת
צמר, משי וניילון
אשר הצהיבו
sharon
"שרן" מכעלים חימיים בע"מ